

Nu hoor je het ook eens van een ander?

Zondag 11 oktober aan het begin van de middag zaten veel collega's klaar om te kijken naar voormalig collega Jasper Graaff, die werd geïnterviewd in het programma Buitenhof¹. Ook het bestuur van de VHMF heeft de uitzending gezien.

Vakkundig geïnterviewd door Twan Huys vertelde Jasper, tot vorige maand voorzitter van de Kennisgroep invordering, niet alleen over de invordering, maar ook over het afnemend aantal controles en de invloed van de bezuinigingen bij de Belastingdienst. Hij deed dit op basis van openbare informatie. Graaff beschrijft problemen die de VHMF al langer signaleert. Dat die nu ook publiek zichtbaar worden, is aanleiding om onze oproep te herhalen: maak de gevolgen van bezuinigingen inzichtelijk, bespreek welke taken de Belastingdienst kan uitvoeren en zorg voor voldoende capaciteit voor invordering en toezicht.

Invordering

Jasper Graaff benoemt dat de invordering tijdens Corona helemaal is stilgelegd en daarna nauwelijks meer is opgepakt: "Dat heeft voor zo'n enorme explosie in het werkaanbod op die afdeling gezorgd. De capaciteit is daar niet meegegroeid. Je zit dus met een enorme berg aan schulden waar je eigenlijk iets mee moet. Maar in de praktijk zijn de collega's alleen maar bezig met alle verzoeken die daarop binnenkomen. Aan het echte invorderingswerk dat ik in de jaren daarvoor deed, wordt eigenlijk helemaal niet meer toegekomen." Hij stelt vast dat juist ingrijpen door de Belastingdienst in het eerste jaar na het ontstaan van een schuld het meeste helpt.

De 1.000 extra FTE die volgens een rapport van de Rekenkamer uit 2024 nodig zijn om dit op te lossen komen echter niet.

Dan de getallen: er staat nog "vijf à zes miljard open", waarvan is ingecalculeerd dat 2,7 miljard nooit meer binnenkomt. Dat is echter maar een deel van de "schuldenberg" van 25 miljard, waarvan bij 16,5 miljard een invorderaar op kantoor nog iets zou kunnen doen en 9 miljard in verlengde betalingsregelingen zit: "Aan al die bedragen wordt heel weinig toegekomen", zegt Graaff. Graaff benoemt tevens het ook door de VHMF naar voren gebrachte punt dat gebrekkige invordering bedrijven laat voortbestaan die eigenlijk niet levensvatbaar zijn – en die dus bedrijven die wel levensvatbaar zijn blijven beconcurreren. Gebrek aan invordering schept dus een concurrentievoordeel.

Nieuwe werklust vanaf 2027

In een LinkedIn-post² na de uitzending wijst Graaff op een ontwikkeling die in het interview niet aan bod kwam. Per 1 januari 2027 krijgen burgers en ondernemers volgens hem een laagdrempelige mogelijkheid om bij geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding naar de belastingrechter te gaan. Graaff verwacht jaarlijks meer dan 20.000 procedures en stelt dat daarvoor honderden fte nodig kunnen zijn. Hij wijst er ook op dat de tijdelijke taskforce van 50 externe krachten in december stopt.

De Kamerbrief waarnaar hij verwijst³ spreekt volgens hem wel van een verzwaring van het werkaanbod, maar geeft geen kwantitatieve inschatting. De VHMF vraagt daarom om duidelijkheid over de verwachte werklust en de capaciteit die nodig is om zowel deze rechtsbescherming als de reguliere invordering goed uit te voeren.

¹ Terug te luisteren via <https://open.spotify.com/show/0EfzJfTvuaA8u6RIP0Xf7> en terug te kijken via https://npo.nl/start/afspelen/buitenhof_426 (speelt af vanaf 39:43).

² https://nl.linkedin.com/posts/jasper-graaff-06135017_zondag-bij-buitenhof-had-ik-geen-tijd-om-activity-7516026414450565120-bq-U

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?did=2026D20529&id=2026Z09159>

Controles

In 2025 heeft de Belastingdienst ongeveer 8.000 boekenonderzoeken gedaan - in 2016 waren dat er nog 28.000. De 450 onderzoeken van GO leverden volgens Graaff in totaal 1 miljard aan correcties op. Graaff wijst erop dat de Belastingdienst zich erop richt om meer vanaf de voorkant te werken en te zorgen dat "de aangiften kloppen". "Maar als je de resultaten van die boekenonderzoeken ziet, blijkt dat er achteraf toch nog heel veel te controleren valt." Net als de VHMF⁴ benoemt Graaff de complexe regelgeving en de afnemende capaciteit bij de Belastingdienst. Hij wijst ook op het feit dat meer controles door de Belastingdienst belastingadviseurs kan helpen hun klanten in het fiscale gareel te houden: zij zien hun buurman dingen doen waarvan hun belastingadviseur zegt dat zij ze niet mogen. Ook een gebrek aan controle schept dus een concurrentievoordeel.

Bezuinigingen

De bezuinigingen op de Belastingdienst, vermeld in de bijlage bij een kamerbrief in september, zouden 280 miljoen bedragen. Volgens Buitenhof bedragen deze inmiddels 440 miljoen. Daarbij zegt de staatssecretaris slechts toe dat we niet minder boekenonderzoeken gaan uitvoeren als de Belastingdienst dezelfde middelen houdt, terwijl in een bijlage bij diezelfde brief dat de Belastingdienst 280 miljoen moet bezuinigen - wat nu 440 miljoen⁵ blijkt te zijn.

Graaff benoemt daarnaast het VHMF-punt⁶ dat bij bezuinigingen een takendiscussie moet worden gevoerd: "Stop met die kaasschaafbezuiniging. Ga gericht kijken wat er beter of anders kan. Maar bezuinig niet roekeloos op uitvoeringsdiensten die geld voor ons verdienen."

Bezuinigingen mogen volgens de VHMF onder geen beding ten koste gaan van het primaire proces en de inhoudelijke controlefuncties. Houd bij keuzes terdege rekening met de directe financiële opbrengst van deze uitvoeringsdiensten.

Personeel, kennisbehoud en uitvoering

De capaciteitsproblemen worden verergerd door de aanhoudende uitstroom: door pensionering dreigt een ernstige leegloop van specialistische, inhoudelijke kennis. Deze diepgaande fiscale expertise laat zich niet eenvoudig vervangen. De VHMF pleit daarom voor een actievere en doelgerichte werving van nieuw talent, gekoppeld aan een stevig intern opleidingstraject.

In het verleden kregen medewerkers hun fiscale studie volledig vergoed in ruil voor een meerjarige terugbetalings- of werkverplichting bij de Belastingdienst. Veel van deze collega's zijn hun hele loopbaan gebleven. En zelfs wanneer medewerkers na verloop van tijd alsnog uitstromen naar de markt, is het fiscale stelsel en de maatschappij gebaat bij degelijk opgeleide belastingadviseurs die de praktijk van binnenuit kennen. Investeren in fiscale vakkennis levert dus altijd maatschappelijk rendement op.

Daarnaast constateert de VHMF een scheefgroei in de personele bezetting. Waar de afgelopen jaren aanzienlijk is uitgebreid in staf, programmabureaus en ondersteuning van het management, is er juist op de werkvloer een nijpend gebrek aan inhoudelijke 'handjes'. Meer capaciteit in de directe uitvoering en controle vertaalt zich immers direct in een rechtvaardigere en juistere belastingheffing en het borgen van de structurele inkomstenstroom waar de Belastingdienst primair voor is opgesteld.

Politiek

Wat doet de politiek? Die is horende en ziende blind en maakt zich in een trits aan moties druk over "beperkende kennisgroepstandpunten" en vindt dat de Belastingdienst terughoudend moet omgaan met het instellen van hoger beroep⁷. Vast belangrijk, maar is dit nu een hoofdzaak?

⁴ Zie bijvoorbeeld <https://vhmf.nl/images/stories/ALV2026/VHMFjaarrede2026.pdf> en <https://www.vhmf.nl/images/stories/ALV2025/VHMFjaarrede2025.pdf>

⁵ Het NRC publiceert op 16 oktober: "Kabinet gaat 162 miljoen euro extra bezuinigen op Belastingdienst"

⁶ Zie de eerder genoemde Jaarrede 2026.

⁷ Zie <https://www.taxlive.nl/nl/documenten/vn-vandaag/tweede-kamer-wil-geen-beperkende-kennisgroepstandpunten/>

Conclusie

Het interview beschrijft een Belastingdienst die bij invordering, heffing en controle onvoldoende capaciteit en inhoudelijke armslag heeft om alle taken effectief uit te voeren. Dit heeft directe gevolgen voor de belastinginning, naleving en het gelijke speelveld.

Samenwerking met belastingadviseurs kan aangiften vooraf verbeteren en de behoefte aan boekenonderzoeken beperken. Een aandachtspunt is dat de fiscale positie van de cliënt nauwelijks wordt getoetst, behalve eventueel via het tuchtrecht van een beroepsorganisatie⁸. Het huidige aantal boekenonderzoeken lijkt bovendien een absolute ondergrens.

Het VHMF-bestuur deelt Graaffs conclusie dat bezuinigingen op de Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen ernstige risico's opleveren voor een financieel gezond Nederland– toch de slogan van het ministerie van Financiën. Als schulden onvoldoende worden geïnd en aangiften beperkt worden gecontroleerd, worden burgers en bedrijven die hun verplichtingen nakomen relatief benadeeld.

Zoals in de VHMF Jaarrede 2026 is gesteld, zijn investeringen nodig in inhoudelijk personeel, het borgen van fiscale vakkennis, eenvoudigere wetgeving en betere ondersteuning, bijvoorbeeld met AI. Alleen met voldoende vakkundige medewerkers in de primaire uitvoering kan de Belastingdienst zijn kerntaak waarmaken en blijft Nederland daadwerkelijk financieel gezond.

Het bestuur van de VHMF gaat bij de eerstvolgende gelegenheid hierover in gesprek met de ambtelijke en politieke leiding, waarvan het bestuur verwacht dat zij staan voor een goede uitvoering.

⁸ Zie <https://www.vhmf.nl/images/stories/informatief/Informatief2025-109w.pdf>, pagina 3.